

Визната либерализација оди со брзина на желка

Утрински весник, Број 2943
понеделник, 23 март 2009

Од нашиот дописник
Слободанка Јовановска

Ниту покана за конференција од Хавиер Солана не гарантира добивање виза

БРИСЕЛ - Прашањето за укинување на визниот режим на Европската унија кон балканските земји почна да се загрева во Брисел, а последен потег е јавната кампања на Иницијативата за европска стабилност (ЕСИ) лансирана пред два дена. На неа се приклучи и ексвицепремиерката за евроинтеграции Радмила Шекеринска, која е едно од лицата на ЕСИ што ја потпишаа декларацијата во која се повикува ЕУ да биде строга кон земјите во однос на исполнувањето на условите, но да биде и фер и коректна.

„Условите на Унијата се тешки. Тие бараат многу напори и многу пари. Но, тие ќе ја направат побезбедна цела Европа, а не само земјите од Западен Балкан. Ги повикуваме лидерите на ЕУ да го сфатат сериозно овој процес. Унијата не смее да не ги награди земјите што ќе ги исполнат ваквите тешки услови“, стои во апелот-декларација на ЕСИ.

Апелот е резултат на цајтнотот во кој влегуваат преговорите за визно олеснување, кое доцнесе и досега, а според ЕСИ - ќе доцни барем уште еден месец на стартот, бидејќи извештаите на експертите кои ги посетија земјите нема да бидат готови овој месец, туку на средината на идниот. Брисел ќе мора да се намачи многу, според ЕСИ, ако сака да го фати рокот што неформално го навестува за укинување на визите, односно почетокот на 2010 година, а дали ќе се успее во тоа многу ќе зависи од добрата волја на чешкото и на шведското претседателство, но и од подготвеноста на ЕК да ја забрза постапката, која и во најнормални услови е историска (трае со месеци), а со изборите во ЕУ е дополнително комплицирана. Според процените на ЕСИ, на земјите од Западен Балкан им се дадени 50 услови за исполнување, а колку успеале во тоа ЕК ќе оценува дури на крајот на април, при што ако има услови, ќе предложи

амандман за префрлање на една или повеќе земји од црната на белата шенген-листа.

Потоа, сите релевантни функционери од директоратите за проширување и за внатрешни работи треба да ја подготват препораката, па таа да оди на внатрешни консултации во 40 други директорати, нешто што трае минимум десет дена. Еден месец потоа ќе се потроши на преведување на препораката на Европската комисија, по што таа оди пред сите 27 еврокомесари на одобрување, што пак не може да се случи пред средината на јуни, практично во цајтнот со министерскиот состанок на ЕУ закажан за 15 тој месец.

Посебна политичка тортура е испраќањето на одлуката на министрите во Европскиот парламент¹ кој, со оглед на изборите, може да ја разгледа само како итна дури во јули или подоцна, при што треба да оди на три читања во неколку комитети, да биде именуван известувач за неа и евентуално во октомври или ноември да се најде на пленарна расправа, за да го фати крајниот рок за последниот Совет за правда и внатрешни работи годинава.

Ако одлуката помине и таму, ќе може да се применува дури по три недели, што значи дека од јануари 2010 година некои од балканските граѓани ќе можат да патуваат во ЕУ без визен режим. Во Европската комисија има волја да се постигне тоа, но дали ќе има кај земјите-членки се' уште не може да се каже, бидејќи одбиваат да се изјаснат јавно повикувајќи се на условите од визната мапа. Затоа наредните два месеца ќе бидат клучни дали ќе има воопшто визно олеснување или не, бидејќи одлуката треба да се постигне сега, а наесен да се потврди на сите нивоа.

За тоа колку е веќе апсурден визниот режим и колку е неопходно да се укине, ЕСИ на крајот наведува еден пример со српски новинар кој сакал да отпатува на безбедносен форум во Брисел и како документ за виза имал покана од Хавиер Солана. Во белгиската амбасада, според ЕСИ, го одбиле со образложение дека Солана не е белгиски граѓанин за да гарантира за

¹ Коментар на Европската иницијатива за стабилност-ЕСИ: Ве молиме, имајте во превид дека известувањето за легислативниот процес е погрешно. Објаснување на процесот, од страна на ЕСИ, можете да најдете на: <http://www.esiweb.org/index.php?lang=en&id=354>

виза, а ЕУ не е белгиска компанија! Со истото барање во шпанската амбасада добил одговор дека Солана не живее тука, туку во Белгија, па виза добил само

откако се заканил дека ќе го објави сето тоа во јавните медиуми.